

Waarom de **aap** een **staart** heeft en de mens niet

Loebastam, Congo

Heel heel lang geleden zei Mpoengoe 'Toelendo, het opperhoofd van alle goden: Alles is zo koud en leeg, ik verveel me. Ik heb zin om iets moois te scheppen.' En dus schiep hij onze prachtige wereldbol.

Met zijn handen kneedde hij de landen, vol bergen en dalen en vlaktes. Hij beplante het land met bloemen, struiken en bomen. Met zijn adem schiep hij lucht en wind en wolken. Hij vond het zo mooi dat hij er tranen van in de ogen kreeg. En zie, met zijn tranen schiep hij de zeeën en de rivieren.

Toen alles klaar was, wandelde Mpoengoe over de aarde. Hij liet de wind zijn gezicht strelen. Hij keek naar de wolken, rook aan de kleurige bloemen en rustte uit onder reusachtige bomen.

Mooi, dacht hij, mooi, maar... Ik mis iets. Maar wat? Hij dacht diep na en toen wist hij het: hij miste beweging. Alles stond daar maar, stil en zonder geluid. Alleen het water in de rivieren vloeide naar zee met een zacht kabbelend geluid. Maar dat vond Mpoengoe Toelendo niet genoeg. Hij wilde de wereld gezelliger maken, vol beweging en geluiden.

En daarom bedacht hij de dieren. Een heleboel soorten dieren, die over het land konden kruipen, wandelen, rennen, huppelen, draven of springen. Hij gaf ze allemaal een stem, waarmee ze konden blaten, mekkeren, grommen, piepen, hinniken of brullen. En Mpoengoe vond het zo gezellig dat hij ook dieren schiep voor in het water. Zo kwamen de vissen op de wereld. En nog vond hij het niet genoeg en hij schiep dieren voor in de lucht en noemde ze vogels. Hij liet ze zingen en krassen en fluiten en tierelieren.

Toen keek Mpoengoe om zich heen en hij zag dat het goed was. Hij was zo tevreden dat hij ten slotte ook nog de mens schiep, om voor die mooie wereld te zorgen.

Maar... Mpoengoe was iets vergeten. Hij had niet aan de bomen gedacht! Hij was vergeten dieren te scheppen die in de bomen konden rondslingeren. Hij had geen apen gemaakt.

En toch zien we nu overal in onze wouden apen, grote en kleine, mooie en lelijke, gevaarlijke en rustige. Luister hoe dat is gebeurd.

De mensen gingen in dorpen bij elkaar wonen. Ze bouwden hutten en maakten allerlei spullen: speren, matten, potten, visnetten, pijlen, kleren, sieraden, trommels... Maar sommige mensen vonden het helemaal niet leuk om opeengepakt in hutten te wonen, met allemaal spullen die je ook weer kwijt kon raken. Ze wilden liever leven zonder al dat gedoe, vrij en zonder zorgen, zoals de dieren in het woud. En dus lieten ze op een zonnige dag alles achter. Ze gooiden zelfs hun kleren weg en trokken de bossen in.

Daar leerden ze in de bomen te klimmen om vruchten en honing te zoeken of om te vluchten voor de luipaarden. Ze leerden zelfs van de ene naar de andere boom te zwieren. Op den duur leefden ze liever in de bomen dan op de grond. Ze vonden het in de wouden zo gezellig dat ze nooit meer naar de 'echte mensen' terug wilden. Ze noemden zich de 'boommensen'.

Op een dag zeiden ze: 'Het zou beter zijn als we er een beetje anders uitzagen dan de gewone mensen. Dan is het duidelijker dat we niet bij hen horen.'

Dus gingen ze allemaal samen naar Mpoengoe Toelendo, de heer van alles wat leeft. Ze bogen diep voor hem en vroegen: 'Heer, we zouden er graag een beetje anders uitzien dan de mensen in de dorpen. Kunt u daarvoor zorgen?'

Mpoengoe dacht diep na, peuterde in zijn neus en krabde over zijn hoofd. 'Laat me er een nachtje over slapen', zei hij ten slotte. 'Kom morgen terug.'

Al heel vroeg in de ochtend gingen de boommensen weer naar Mpoengoe. Ze waren heel nieuwsgierig naar wat hij had bedacht.

Mpoengoe wreef de slaap uit zijn ogen en geeuwde tot zijn kaak er bijna van brak. 'Ik weet al wat ik ga doen', zei hij. 'Ik heb gezien dat jullie naakt rondlopen. Daarom zal ik jullie een dikke vacht geven. Dat is ook handig tegen de nachtelijke kou, niet? Dus vanaf vandaag groeien er niet alleen lange haren op jullie hoofd, maar over jullie hele lichaam. Goed?' En hij draaide zich om om voort te slapen.

De boommensen keken elkaar aan. Eentje tikte Mpoengoe voorzichtig op de rug en zei: 'Maar... eh... Mpoengoe... Bij de dorpsmensen zijn er ook wel mannen met veel haar op hun armen en benen en borst en zelfs op hun rug! Dan is er toch nog altijd maar weinig verschil?'

Mpoengoe zuchtte. 'Blijven jullie zeuren?' mompelde hij, al half in slaap. 'Goed, dan geef ik jullie er nog een staart bij. En vanaf vandaag noem ik jullie "apen".'

Tevreden keerden de boommensen terug naar het woud. Ze waren heel trots op hun dikke vacht en harige staart. Alleen een paar soorten apen wilden later liever toch iets meer op de gewone mensen blijven lijken. De dikke vacht hielden ze, maar de staart hoefden ze niet. We noemen die apen daarom 'mensapen'.

Eerst liep dus de mens op de wereld rond, pas daarna de aap en niet andersom! En je mag nooit apenvlees eten, want eigenlijk is de aap nog familie van ons.